

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. כמתעסקין בו חמשה בני אדם ונפקו תלתא ופשו להו תרי מאי בתר רוב מתעסקין אזלינן או בתר בהמה אזלינן תיקו.....2
- ב. בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו מהו ... כגון דנקיטי לה בבקולסי.....2
- ג. פרים ופרה ושעיר המשתלח המשלח השורפן והמוציאן מטמא בגדים והן עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר"מ וחכ"א פרה ופרים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא שהוא חי והחי אינו מטמא אוכלין ומשקין.....3
- ד. יצתה נבלת עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה ואין צריכה הכשר.....5
- ה. פרה ופרים ... צריכין הכשר טומאה ממקום אחר.....5
- ו. שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומטמא טומאת אוכלין בכביצה.....6
- ז. שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה.....6
- ח. נבלת עוף טהור ... כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני...7
- ט. חיבורי אוכלין ע"י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה ... אין מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני.....8
- י. כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים.....8
- יא. חוץ לג' מחנות.....9
- יב. נאמר כאן חוץ למחנה ונאמר להלן חוץ למחנה מה להלן חוץ לג' מחנות אף כאן חוץ לג' מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים.....10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף קה.

א. במתעסקין בו חמשה בני אדם ונפקו תלתא ופשו להו תרי מאי בתר רוב מתעסקין אזלינן או בתר בהמה אזלינן תיקו

פרים ושעירים¹ הנשרפים יש בהם ספק אם נשאום חמשה להוציאן ויצאו שלשה ונשארו שנים, והוציאו השלשה חצי הבהמה הרי אלו נפסלו מספק וישרפו בעזרה, ויראה לי שאין אלו צריכין להמתין עד שתעובר צורתן, הואיל והן עומדין לשריפה לעולם² אפילו לא נפסלו. וי"א³ שספק זה אינו אלא לענין טומאת בגדים.

ב. בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו מהו ... כגון דנקיטי לה בבקולסי

כבר התבאר לעיל דף קד: מאימתי מטמאין בגדים⁴ הנושאין פרים ושעירים הנשרפים משיצאו בהן חוץ לחומת העזרה. וי"א⁵ שאינו מטמא עד שיניחנו בחוץ, שהוצאה כתובה בו כשבת לפיכך צריך עקירה והנחה כהוצאת שבת.

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יט הלכה ג

² עיין שולי הגליון מהפני מנחם כאן. "בפר העלם דבר ושעירי עבודה זרה איירי, דאילו בפר ושעיר דיום הכפורים הנשרפין לא שייך הך דינא למעשה, כי מספק אינו דוחה שריפתן את יום הכפורים (וגם בודאי אינו דוחה שריפתן יוה"כ כשנטמאו, כדלהלן בה"ה), ואם למחרת יום הכפורים הרי ממילא כשלנו יש להן עיבור צורה. והוצרכתי לכתוב זאת כי רבינו ז"ל בפירוש המשניות פ"ב מ"ה בזבחים וכן הר"ב שם פירשו פרים הנשרפים גם פר ושעיר דיום הכפורים, ועלה קאי הבעיא בזבחים ק"ד: ק"ה. שהוא מקור הדין שכתב רבינו ז"ל כאן". א"ה ולי נראה דאיירי אף בפר ושעיר דיוה"כ שהרי כתב הרמב"ם שם, "הואיל והן עומדין לשריפה לעולם אפילו לא נפסלו". ואם כן ממה נפשך עומדים לשריפה ביום הכפורים ולהכי מספק ישרפו בעזרה, דלא כנטמאו.

³ השנות הראב"ד שם

⁴ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ה הלכה ה

⁵ רש"י פסחים דף פה. כ"ב רבינו בהלכות קרבן פסח פרק ט הלכה א ביחס למוציא בשר מן החבורה ובמל"מ כאן הקשה בפרק כיצד צולין (דף פ"ה) מוקי למתניתין בנגרין הא לאו הכי אף אלו שיצאו אינם מתטמאים משום הוצאה כתיב בה דכתיב והוציא את הפר. ויש לתמוה על רבינו ז"ל איך הביא משנה זו בסתם דהא פסק כרבי אמי בפ"ט מהלכות קרבן פסח. ועיין מעשה רקח, ובמרכה"מ דדעת רבינו שאין דין זה בפרים הנשרפים דודאי אין זה סברא להקשות דהוצאת פרים ושעירים הנשרפין בעינן שיהיו דומיא דהוצאה בשבת דשאני הוצאה בשבת והוצאת בשר הפסח חוץ לחבורה דהחיוב מחמת מלאכת הוצאה משו"ה בעינן עקירה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

נשאום במוטות ויצאו מקצת הנושאים חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו, אלו שיצאו מטמאין בגדים ואלו שעדיין לא יצאו אינן מטמאין בגדים עד שיצאו. וי"א⁶ שדין זה אינו אלא בגוררם בתוך ג' טפחים סמוך לקרקע, אך אם נשאום מעל ג' טפחים אין מטמא עד שיונחו.

יצאו, וחזרו לעזרה, אחרים הנושאים בעזרה טהור עד שיצא בהן. אולם אלו שהוציאוהו למרות שחזרו לעזרה טמאים. וי"א⁷ שהרי הוא ספק שמא פרח מהם טומאה.

היה עומד חוץ לעזרה ומושך את הפרים שיצאו אחר שחזרו לעזרה הואיל וכבר יצאו לחוץ וה"ז המושכם בחוץ⁸, הרי הוא ספק טמא.

ג. פרים ופרה ושעיר המשתלח המשלח השורפן והמוציאן מטמא בגדים והן עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר"מ וחכ"א פרה ופרים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא שהוא חי והחי אינו מטמא אוכלין ומשקין

והנחה משא"כ הוצאת פרים ושעירים דנפקא מדכתיב ויציא אל מחוץ למחנה ומקום שרפתו חוץ לשלש מחנות אלא ודאי ה"ק קרא דתכף משיצא חוץ למחנה אחת המתעסק מטמא בגדים ולא דוקא השורף אלא ה"ה כל המתעסקים בדבוכים דף ק"ה ע"ב ויומא דף ס"ח וכיון דהטומאה תכף חוץ לעזרה מחמת התעסקות בודאי אין סברא לפרש קרא דוקא כשיוציא חוץ לעזרה ויניח הוא דהמתעסק מטמא בגדים אבל כשיוציא כדרבו במוטות ולא ינוח עד חוץ לשלש מחנות לא יטמא בגדים דאטו הנחת הפר גורם טומאה הרי אין גורם טומאה רק ההתעסקות ביציאת הפר והנושא חוץ לעזרה.

⁶ תוס' בפסחים שם וכ"כ בתורת הקדשים סה אות ה

⁷ לפירש"י בסוגיא

⁸ ופירש רבינו כפי' התוס' דקס"ד דבעי ר"א אם חזרו הפרים לעזרה ובאו אנשים אחרים ונכנסו בעזרה ונשא אותם בתוך העזרה להוציאן מי אמרינן כיון שמתחילה יצאו יטמאו בגדים אלו או לא ת"ש היו סובלים אותן וכו' ואי ס"ד כיון דנפקי להו איטמו הנך נמי ליטמו ומסיים בה רבינא ואמר ותיסברא שהיא תלוי ביציאת פר לבדו והא בעינן ואחר יבא אל המחנה אלא פשיטא דבעינן שיצאו גם האנשים עם הפרים ולכך דגוואי לא מיטמו וגם בבעיא דילך אנשים אחרים פשיטא שטהורים אלא ר"א היכי בעי בבקולסי שהאנשים יצאו וחזרו ובאו אנשים אחרים ועמדו חוץ לעזרה ומוציאים הפרים שבתוך העזרה במקלות מי אמרינן כיון שהפרים כבר יצאו והאנשים עומדין בחוץ חשיב כאילו מוציאין אותם מפתח העזרה ולחוץ או לא ולא איפשיטא ונתבאר דברי רבינו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

הנוגע בפריים⁹ ובשעירין הנשרפין עצמן אפילו אחר שיצאו בין אדם בין כלים בין אוכלין בין משקין הכל טהור¹⁰, וכן אם נגעו בשעיר המשתלח עצמו בזמן הולכתו טהורין, שאין אלו מטמאין אלא למתעסק בהן בלבד, שנאמר (במדבר יט פסוק ח) וְהִשְׂרַף אֹתָהּ יָכֶפֶס בְּגָדָיו אַבֵּל הַנוֹגֵעַ טָהוֹר¹¹. ויבואר להלן דינם אם חישוב עליהם לאכילה. וי"א¹² שאחר שיצאו מן העזרה מטמאין אוכלין ומשקין הנוגעים בהם מכיון שמטמאין טומאה חמורה למתעסק בהם מטמאין אוכלין ומשקין והוא שיהיה בהם שיעור כביצה, מלבד שעיר המשתלח שאינו מטמא שבהמה חיה אינה מטמאת.

השורף פרה¹³ אדומה ושעירים הנשרפים והמשלח את השעיר אף על פי שבשעת מעשיהן מטמא בגדים, אם נגעו השורפים באוכלין אפילו בשעת מעשיהן, הרי הן שני לטומאה¹⁴.

⁹ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ה הלכה ז

¹⁰ ויש לתמוה על דברי רבינו שהם דלא כר"מ ודלא כחכמים ובתוספתא דפרה ר"ש אומר פרה מטמאה טומאת אוכלים שהיה לה שעת הכושר פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים אינם מטמאין טומאת אוכלין שלא היה להם שעת הכושר ונראה שרבינו פסק כמותו ולפי זה לדעת רבינו פרה מטמאה טומאת אוכלים וכמו שנראה מ"ש לעיל ופרה עצמה אינה מטמאה לא אדם ולא כלים משמע הא אוכלים ומשקים מטמאה אבל קשה למה הניח רבינו דברי חכמים ופסק כר"ש וכתב הר"י קורקוס ז"ל שאפשר שמעמו מפני שדברי ר"ש הוזכרו בכמה מקומות בגמרא פ"ב דמנחות (דף ק"א ע"ב) ופ' שבועות שתיים (דף י"א): ופרק מרובה (דף עז) ופרק אותות ואת בנו (דף פ"א ע"ב) ואין זה כדאי לפסוק כמותו וצ"ע. כס"מ שם.

¹¹ ועיין במעשה רקח שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה ג שכתב להדיא כאן פסק רבינו דאם חישוב עליהן ונגעה בהן טומאה אז מטמאין אוכלין אבל אם לא חישוב ולא נגעה בהם טומאה אין מטמאין אוכלין.

¹² תורת הקדשים סה. אות ז וכך נראה דעת הראב"ד המבואר להלן שהשוה לעוף טמא אולם אפשר דוקא בחישוב לאכילה וצ"ע.

¹³ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ו הלכה טו

¹⁴ בכס"מ כתב פשט לשון רבינו נראה דאשורף ומשלח קאי ודבר תימה הוא שהיאך אפשר שיטמאו בגדים ולא יטמאו אוכלים אלא להיות שני לכך נראה דאפרה ופריים ושעיר עצמם קאי והוא מדאיתא בפ' טבול יום (דף ק"ה) פרה ופריים ושעיר המשתלח וכו' והן עצמם אינם מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלים ומשקים דברי ר"מ והכ"א פרה ופריים מטמאין אוכלים ומשקים ושעיר המשתלח אינו מטמא [אוכלים ומשקים] מפני שהוא חי ומ"מ צריך לי למוד מניין לו שאינן מטמאין אוכלים אלא להיות שני ועוד קשה שנראה מדבריו ששעיר המשתלח ג"כ מטמא אוכלין והיינו כר"מ ולמה פסק כמותו במקום חכמים וצריך עיון. ובמל"מ כתב דברי מרן בזה הם תמוהים שהרי בפירוש פסק רבינו לעיל ספ"ה מהלכות פרה אדומה דפריים ושעירים הנשרפין אינם מטמאין אוכלין ומ"ש מרן כאן לא קאי כי אם לשורף. וכ"כ במעשה רקח וכן כתב בתו"ט פ"ה מ"י דזבחים ות"י שם שבטמאי מנגע לא יתכן שיטמאו ולא יעשו אלא שני אך הנטמא בעסק מטמא שני. ועיין במעשה רקח שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה ג ששם להדיא מבואר שאם לא חישוב ולא נגעה בהם טומאה אין מטמאין אוכלין כלל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ד. יצתה נבלת עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה ואין צריכה הכשר

נבלת העוף הטהור¹⁵ מטמא מן התורה¹⁶, וכיצד היא טומאתה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ולא כשהיא בתוך הפה אלא בתוך בית הבליעה.

כיצד הבולע כזית מנבלת העוף הטהור ונגע בכלים בשעת בליעתו טמאים ונעשו ראשון לטומאה. ואחר שבלע אינו מטמא שאר כלים שהרי הוא ככלי ראשון לטומאה אחר שפירש ממטמאיו, שאע"פ שהוא טעון טבילה והערב שמש אינו מטמא כלים.

אין נבלת העוף הטהור צריכה מחשבה לטמא טומאה זו החמורה, אלא כיון שבלע ממנה כזית מכל מקום הרי זו מטמאה בבית הבליעה.

הישב עליה לאכילה הרי זו מטמאה טומאת אוכלין והרי היא כאוכל ראשון לטומאה אף על פי שלא נגע בה טומאה אחרת ואינה צריכה הכשר.

ה. פרה ופרים ... צריכין הכשר טומאה ממקום אחר

פרה אדומה¹⁷ ושעיריז הנשרפים אינן כנבלת העוף, ואף על פי שהן מטמאין המתעסק בהן, אם הישב עליהן לאכילה, י"א¹⁸ שאינם מטמאין טומאת אוכלין, אלא צריכין שתגע בהן טומאה ואחר כך יטמאו טומאת אוכלין.

¹⁵ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה א ב

¹⁶ אך נבלת העוף הטמא טהורה ואינה מטמאה בבית הבליעה, ואם הישב עליה לאכילה והוכשרה הרי היא כאוכלין טמאין שהן ראשון לטומאה. שם הלכה יד

¹⁷ שם הלכה ג

¹⁸ דעת הרמב"ם והראב"ד מפרש בדעתו דה"ק האי דאמר רבי ישמעאל שסופו לטמא טומאה חמורה א"צ הכשר היינו לומר שיהיו ראויים לקבל טומאה לומר דא"צ הכשר מים אבל לעולם צריך הכשר טומאה ממקום אחר דהיינו דכל זמן שלא נגע בהם אינם מטמאים טומאת אוכלים ושעיר אינו מקבל טומאה משום דחי הוא ועל זה כתב דנהי דלהאי פירושא ניחא מ"ש רבינו בפרה ופרים. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וי"א¹⁹ שהרי הם כעוף טהור ומטמאים הנוגע בהם בטומאת אוכלין כמו שהתבאר לעיל.

דף קה:

ו. שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומטמא טומאת אוכלין בכביצה

אבר מן המת²⁰ מן העוף²¹ הרי הוא כנבלת העוף שפירש ממנו, אם היתה נבלת עוף טהור מטמאה טומאה חמורה בבית הבליעה בכזית, ואם הישב עליו לאכילה מטמא טומאת אוכלין, ואינו מטמא אוכלין אחרים עד שיהיה בו כביצה כשיעור כל האוכלין לטמא.

ז. שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה

כבר התבאר לעיל דף סט: שעוף טהור²² שנטרף ונשחט שחיטה כשירה שחיטתו מטהרתו ואפילו נשחט בעזרה, ואם נמלק ונמצא טריפה אין מליקתו מטהרתו.

¹⁹ השנות הראב"ד שהקשה על דעת הרמב"ם אבל קשה מ"ש בנבלת עוף טהור שאע"פ שלא נגע בה טומאה מטמא טומאת אוכלים ואח"כ הקשה עוד דאע"ג דלפום הכי סוגיא דזבחים ניהא האי פירושא בדרבי ישמעאל וכדאמרן סוגיין בעלמא דרבי ישמעאל א"צ לא הכשר מים ולא הכשר שרץ ותיקשי ליה לרבינו בפרה ופרים מדרבי ישמעאל ולשון נמי שכתב אינו נוח לי דלא הוי מעין מ"ש לעיל אלא איפכא, וליישב דעת רבינו י"ל שרבינו מפרש דרבי ישמעאל אין צריכין הכשר טומאה ולא הכשר שרץ קאמר מיהו היינו דוקא בנבלת עוף דנקט וכל כיוצא בה שהן מטמאין אדם במגע לאפוקי פרה ופרים שאינם מטמאים אלא המתעסקים בהם ולא את הנוגעים בהם בלא מתעסקים דכגון אלו צריכים הכשר שרץ שיקבלו טומאה ממנו ואז יטמאו אוכלים ומשקים ושעיר המשתלה שאינו מטמא טומאה מפני שהוא חי אינו מטמא אוכלים ומשקים ומה שאמרו צריכים הכשר טומאה ממקום אחר ה"פ אף על פי שאמר רבי ישמעאל שמי שסופו לטמא טומאה חמורה א"צ הכשר שרץ היינו דוקא במי שיש לו הכשר טומאה ממקום אחר דהיינו שהוא מטמא הנוגעים בו אפילו בלא מתעסקים לאפוקי פרה ופרים שאינם מטמאים את הנוגעים בהם בלא מתעסקים. אחר שכתבתי זה מצאתי לרבינו בפירוש המשנה בסוף זבים אמתני' דהנוגע בשרץ שדקדק לשון כיוצא בזה.

²⁰ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה ז

²¹ כתב כן להבדיל בין אבר מן המת ואבר מן הנבילה לאבר מן השרץ שאין להם שיעור. כס"מ
²² רמב"ם שם הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

נמצאת אומר שהשוחט עוף טהור בין בחוץ בין בפנים בין קדשים בין חולין ה"ז טהור.

והמולק חולין בפנים או שמלק קדשים בחוץ הרי אלו מטמאין בגדים בבית הבליעה.

אך המולק קדשים²³ בפנים אם היו ראויין לקרבן ולא נמצאו בהן מומין הרי אלו טהורין.

וכבר התבאר לעיל דף סו: שכל הפסולין²⁴ לעבודה שמלקו מליקתן פסולה, ואף על פי שאותו העוף פסול אינו כנבלת העוף הטהור לטומאה²⁵. וכן כל אלו העופות²⁶ שנפסלו מפני מקום עשייתן או מפני שינוי מעשיהן או שינוי שמם, אינן כנבלת העוף לטומאה, וכן חטאת העוף או עולת העוף שנתפגלה או נטמאה או נעשית נותר, אינה מטמאה בבית הבליעה כנבלת העוף שכל אלו פסולין בקדש.

ח. נבלת עוף טהור ... כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני

כבר התבאר שנבלת העוף הטהור²⁷ מטמא מן התורה²⁸, וכיצד היא טומאתה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ולא כשהיא בתוך הפה אלא בתוך בית הבליעה.

²³ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה יג

²⁴ רמב"ם שם הלכה א

²⁵ הא דלא הוציא זר מן הכלל מבואר דס"ל דמליקת זר אינו מטמא בבית הבליעה וכו"ל דס"ל הכי שם ע"ב והלכה כר"י לגבי רב ותניא כוותיה שם ס"ט א' יעו"ש. ודע כי בתוספתא שם פ"ז איתא וז"ל מלק הזר ומלק הפסול מטמאין בבית הבליעה הפגול והנותר אינן מטמאין בבית הבליעה מפני שלא היה פסולין בקדש עכ"ל נ"ל כי ט"ס הוא ועוד דהא בפסול כו"ע לא פליגי דלא מטמא בגדים בבית הבליעה לכן נ"ל דכצ"ל מלק הזר מלק הפסול הפגול והנותר אינן מטמאין בבית הבליעה וכו' וזהו הברייתא המובא בש"ס דתניא כוותיה דר' יוחנן ומשמע דגם בע"מ נמי אין מטמא ועיין תוס' ס"ט א' ד"ה ולטעמיה.

²⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ז הלכה ט

²⁷ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ג הלכה א ב

²⁸ אך נבלת העוף הטמא טהורה ואינה מטמאה בבית הבליעה, ואם הישב עליה לאכילה והוכשרה הרי היא כאוכלין טמאין שהן ראשון לטומאה. שם הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ט. חיבורי אוכלין ע"י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה... אין מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני

חיבורי אוכלין²⁹ ע"י משקין הרי הן חיבור לטמא טומאת אוכלין. לפיכך אם נגע שרץ באחד מהם האוכל שבצד האחר שמחובר על ידי המשקה הרי הוא טמא. וי"א³⁰ שרק באחד משבעה משקין אך לא במי פירות.

והדבר ספק אם חשובים כגוף אחד למנות בהן ראשון ושני ושלישי, ואם נגע שרץ³¹ באחד מהם שניהם ראשון והנוגע באוכל שבצד האחר הרי הוא שני, או שחושבים זה האוכל שנגעה בו הטומאה ראשון והאוכל המחובר לו שני. ואף על פי שהמשקה מחברם היינו להיות אוכל שבצד זה טמא אף על פי שלא נגע בו השרץ אך אינו נחשב כאילו נגע בו השרץ ודיינו שנחשוב אותו כאילו נגע באוכל שנגע בו השרץ שהוא שלישי. וי"א³² שאין מונין בו ראשון ושני, והרי הוא שלישי.

י. כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים

²⁹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק יא הלכה ו'
³⁰ דוקא במשקה המכשירים פליגי הכא תנאי. אבל מי פירות אין מחברין האוכלים כדתנן במסכת טבול יום פ' ו' (משנה ד') ואפילו ר"א בר יהודה איש ברתותא לא קאמר אלא בעיסה שנילושה במי פירות. אבל בשתי חתיכות של בצק מודה דאין מי פירות מחברין. הר"ש. ולי אין משם ראייה דמשמע דכל הנהו דוקא לטבול יום דקליש טומאתו הוא דלא הויין חבור. אבל לשאר טומאות לא קמיירי התם. וכן נראה מדברי הרמב"ם בהלכות טומאת אוכלים ספ"ז. ועוד בפירוש הר"ב דחלה פרק ב' משנה ב' מוכח דבידים מסואבות אי הוה מוכשר היו מי פירות מחברין. ומצינו חומר בידיים מבטבול יום כדתנן התם [ולענין טוּפח עיין בסוף פירקין]. תוי"ט למשנה מסכת טהרות פרק ח משנה ח, ואולי יש לחלק בין צירוף לביצה לבין ליש כביצה ולחבר לטמא אחרים אולם מתוס' כאן ד"ה חיבורי לא משמשע כן וצ"ע.

³¹ וטעם רבינו נראה שהוא מדרגסין בפרק הקומין רבה (דף כ"ד) בעי רבי ירמיה צירוף כלי וחבור מים וכו' וכיון דהא דמיא להך וסלקא בתיקו ה"ה לאידך ואף על גב דרבי אמי בר חייה פשטה מ"מ מידי ספיקא לא נפקא. כס"מ שם.

³² השנות הראב"ד שם שמשמע דפשט ליה דכיון דאוכלים אינם מטמאים אדם אין מונים בו ראשון ושני. וזהו שכתב הראב"ד והדבר ספק א"א אינו כן אלא כבר פשטה בזבחים שאין מונים בו ראשון ושני

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר לעיל דף קד: שמאימתי מטמאין בגדים³³ הנושאים פרים ושעירים הנשרפים, משיצאו בהן חוץ לחומת העזרה. וי"א³⁴ שאינו מטמא עד שיניחנו בחוץ, שהוצאה כתובה בו כשבת לפיכך צריך עקירה והנחה כהוצאת שבת.

יא. חוץ לג' מחנות

עוד התבאר שם שמקום שריפת הפרים³⁵ הוא חוץ לירושלים לצפונה של העיר³⁶ והוא הנקרא בית הדשן, ששם שמים את הדשן כשהוא רבה על מזבח החיצון, שנאמר (ויקרא ו ד) "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה". ושם שורפין חטאות הנשרפות בזמן שהן נשרפות כמצוותן³⁷. שנאמר (שם ד פסוק יב) "והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן, מקום ששופכים בו הדשן המסולק מן המזבח. מקום זה נקרא בית הדשן, ונקרא גם בית הדשן הגדול.

³³ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ה הלכה ה

³⁴ רש"י פסחים דף פה. כ"כ רבינו בהלכות קרבן פסח פרק ט הלכה א ביחס למוציא בשר מן החבורה ובמל"מ כאן הקשה בפרק כיצד צולין (דף פ"ה) מוקי למתניתין בנגרדין הא לאו הכי אף אלו שיצאו אינם מתממאים משום דהוצאה כתיב בה דכתיב והוציא את הפר. ויש לתמוה על רבינו ז"ל איך הביא משנה זו בסתם דהא פסק כרבי אמי בפ"ט מהלכות קרבן פסח. ועיין מעשה רקח, ובמרכה"מ דדעת רבינו שאין דין זה בפרים הנשרפים דודאי אין זה סברא להקשות דהוצאת פרים ושעירים הנשרפין בעינן שיהיו דומיא דהוצאה בשבת דשאני הוצאה בשבת והוצאת בשר הפסח חוץ לחבורה דהחויב מחמת מלאכת הוצאה משו"ה בעינן עקירה והנחה משא"כ הוצאת פרים ושעירים דנפקא מדכתיב יוציא אל מחוץ למחנה ומקום שרפתו חוץ לשלש מחנות אלא ודאי ה"ק קרא דתכף משיצא חוץ למחנה אחת המתעסק מטמא בגדים ולא דוקא השורף אלא ה"ה כל המתעסקים כדבזבחים דף ק"ה ע"ב ויזמא דף ס"ח וכיון דהטומאה תכף חוץ לעזרה מחמת התעסקות בודאי אין סברא לפרש קרא דוקא כשיוציא חוץ לעזרה ויניח הוא דהמתעסק מטמא בגדים אבל כשיוציא כדרכו במוטות ולא ינוח עד חוץ לשלש מחנות לא יטמא בגדים דאטו הנחת הפר גורם טומאה הרי אין גורם טומאה רק ההתעסקות ביציאת הפר והנושא חוץ לעזרה.

³⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ז הלכה ג דערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן עו סעיף ה - י

³⁶ ועי' כפתור ופרח הוצ' לונץ פ"ו עמוד עז שמקובל הוא בית הדשן לצפון ירושלים כמרוצת הסוס והוא תל קטן ונמוך, ושם בהערות המו"ל שהתל הזה נודע גם היום ומראהו כמראה אפר ונקרא בערבית "תל אלמסאבין", ועי"ש בכפ"פ עמוד צח שלקראן מזרחית צפונית להר הבית יש מקום מדושן ובהערות המו"ל שם מצדד לומר שהיו שני מקומות לשפך הדשן, לצפון העיר כחכמים ולמזרח כר' אליעזר.

³⁷ והרמב"ם השמיט שיהא מקומו משופך משמע דס"ל שרבא פליג ואין צריך שיהא מקומו משופך ויקדישם הדשן ועיין לקוטי הלכות זבחים ספ"ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

יב. נאמר³⁸ כאן חוץ למחנה ונאמר להלן חוץ למחנה מה להלן חוץ לג' מחנות אף כאן חוץ לג' מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים

פרה אדומה³⁹ בהר המשחה היו שורפין אותה.

ואין שורפין אותה הפרה אלא חוץ להר הבית⁴⁰, שנאמר (במדבר יט פסוק ג) והוציא אתה אל מחוץ למחנה, וי"א⁴¹ שצריך שצריך לשורפה חוץ לג' מחנות, כדין פרים הנשרפים.

³⁸ נראה שכאן שייך ציון העין משפט ויש להגיה הלכה א

³⁹ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ג הלכה א

⁴⁰ ונ"ל פשוט דסובר רבנו דלא קי"ל כר' אליעזר דאית ליה ג"ש מחוץ למחנה אלא כרבנן וכי היכי דלא ילפינן פרים מפרה לענין מזרח ה"נ לא ילפינן פרה מפרים לענין חוץ לשלש מחנות. ואין להקשות דכיון דלא נמרינן גזירה שוה א"כ מנ"ל דחוץ להר הבית דלמא חוץ למחנה אחת דהיינו חוץ למחנה שכונה י"ל דילפינן משחומי חוץ דכתיב אשר ישחט במחנה או מחוץ למחנה ופירושו במחנה לוייה או חוץ למחנה לוייה ובהכי ניחא בפשיטות הא דאמרן ריש פרק פרת חטאת לא מבעיא קאמר אפי' לפניו מן החומה דמקרבה. ואפשר נמי דהר המשחה הנזכר בספרי היה תוך החומה. מרבה"מ שם וכ"כ באו"ש שם פ"ד הי"ב אמת כי כפי הנראה מן הגמרא (שם) דרבנן דדרשי אל מחוץ למחנה שיטמאו פר ושעיר יוהכ"פ ביציאתן במחנה אחת לא דרשי כלל גז"ש מפרה, וסברי דפרה נשרפת אפילו היכי דלאו חוץ לג' מחנות, וכן כתב רבינו לעיל ריש פ"ג אין שורפין כו' אלא חוץ להר הבית, ומעמו דפסק כרבנן, ודלא כר"א ור"ש, וזה היה נכון, אך חדש מאוד.

⁴¹ בפרק טבול יום תניא דחוץ למחנה דכתיב בפרה אדומה היינו חוץ לג' מחנות דומיא דשריפת פרים. ואיתא נמי בפרק ב' שעירי (דף ס"ח) וא"כ צ"ל דחוץ להר הבית שכתב רבינו לאו דוקא. כס"מ שם. ואף דסברת ר' שמעון היא כר' אליעזר ואפשר דרבנן לא ילפי לה מ"מ לא מצינו בפ"י דרבנן יחלוקו בהך דרשא ואף דבפרק טבול יום אמרו מה להלן דהיינו פרה אדומה לאו דוקא דהא ודאי בפרה גופה אין לנו דבר זה והגירסא הנכונה במ"ש בפרק שני שעירין מה כאן דהיינו פרים הנשרפין וידוע שבפ"ז דמעשה הקרבנות הל' ד' כתב רבינו והמקום השלישי חוץ לירושלם וכו' ושם שורפין חטאות הנשרפות וכו' וידוע דחטאת קריה רחמנא. מעשה רקח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

